

Andrzej Michalik

DOC. DR JÓZEF PREMIK - GEOLOG I DYDAKTYK

Dnia 11.XI.1963 r. zmarł w Krakowie w wieku lat 73 doc. dr Józef Premik, znany szeroko geolog i pedagog. J. Premik urodził się 19.V.1890 r. w Sanoku, gdzie ukończył szkołę średnią. W roku 1911 zapisał się na Wydział Filozoficzny UJ, studiując geologię i geografję. Wybuch wojny światowej w 1914 r. i udział w walkach na froncie przerwał Mu naukę. W roku 1915 studiował na Uniwersytecie Karola w Pradze, a częściowo także w Wiedniu, po czym powrócił na studia na UJ. W roku 1917 został ponownie powołany do wojska i wysłany na półwysep Bałkański do Albanii, gdzie pracował do końca wojny jako geolog.

Zebrane w tym okresie materiały naukowe publikował następnie w krajowej literaturze. Są to prace o zlodowaceniu masywu Tomoru w Albanii (drukowana w II tomie Rocznika Pol. Tow. Geol.), o budowie geologicznej centralnej Albanii między Tiraną a Elbasan i Berut oraz o faunie fliszowej paleogenu i neogenu tego obszaru. Podziwiać należy obfitość zebranych materiałów przy całkowitym braku przyrzędów, w przerwach od działań wojennych.

W roku 1919 uzyskał J. Premik na UJ tytuł doktora geologii, paleontologii i geografii, na podstawie pracy pt. "Studia nad Bryozcami syluru podolskiego".

Od roku 1919 do 1933 pracuje dr Premik w Państwowym

Instytucie Geologicznym jako etatowy pracownik, a do roku 1954 jako współpracownik.

Mieszkając stale w Krakowie obejmuje w r. 1920 stanowisko starszego asystenta w ówczesnym Gabinetie Geologicznym UJ na wniosek prof. Wł. Szajnochy, gdzie pozostaje aż do roku 1931, prowadząc wykłady i ćwiczenia.

Od roku 1928 wykłada geologię i nauki pokrewne oraz geografję w ówczesnym Pedagogium.

W tym niezwykle pracowitym okresie czasu publikuje około 30 prac naukowych, głównie z zakresu budowy geologicznej Jury Krakowsko-Częstochowskiej, której był jednym z najlepszych znawców, a którego prace znacznie posunęły naprzód naszą znajomość budowy tego obszaru.

Już w roku 1932 (Rocz. Pol. Tow. Geol. t. VII) stwierdza obecność kimerydu w okolicy Wolbromia i koło Rudnik pod Częstochową. Obecność tego kimerydu potwierdzają prace St. Bukowego prowadzone w dwadzieścia lat później i to w najbliższej okolicy Krakowa, dając pełny obraz paleogeograficzny tego piętra. Równocześnie zajmuje się utworami czwartorzędu okolic Częstochowy i Piotrkowa Tryb. przedstawiając możliwie pełny obraz wykształcenia utworów plejstocenu. Należy jeszcze podkreślić, że doceniając trudności w nauczaniu geologii bez materiału kartograficznego razem z R. Mochnackim opracowuje mapę geologiczną Polski w skali 1 : 10 000. Jest to pierwsza mapa geologiczna Polski w zmienionych po wojnie granicach. Mapa ta doczekała się kilku wydań.

Od 1.VII.1947 r. pracuje w Wyższej Szkole Pedagogicznej, organizując razem z prof. dr F. Biedą studia biologiczne i geograficzne. Przez wiele lat jest kierownikiem katedr geografii tej Uczelni. W roku 1951 pełni funkcję

III

dziekana Wydziału Biologiczno-Geograficznego. 28.VI.1956 otrzymuje tytuł docenta, przyznany Mu przez Państwową Komisję Kwalifikacyjną.

W roku 1958 na skutek złego stanu zdrowia przechodzi na emeryturę. Doc. dr J. Premik był jednym z członków założycieli Polskiego Towarzystwa Geologicznego, w którego pracach brał zawsze czynny udział. Od roku 1948 był równocześnie członkiem Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

Żywotny umysł, wielka energia i umiłowanie zawodu pozwoliły Mu na prowadzenie wyteżonej pracy przez długie lata. Jako znany pedagog na gruncie krakowskim wychował liczne zastępy nauczycieli geografii i nauk przyrodniczych.

Zawsze serdeczny i przyjaźnie usposobiony dla młodych służył im chętnie radą i pomocą, zyskując sobie ich życzliwość i sympatię. Pracowity, sumienny, pogodny był wzorem godnym naśladowania i takim też pozostał w pamięci wychowanków i współpracowników.

Dowodem hołdu Jego pamięci był liczny udział geologów i przyjaciół oraz młodzieży Wyższej Szkoły Pedagogicznej w pogrzebie Zmarłego, którego pożegnano imieniem Władz Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geologicznego.

Cześć Jego Pamięci!

Prace dr J. Premika
z zakresu geologii, paleontologii, wykonane w latach
1924 - 1952 r.

- 1924 r. 1. Bryozoa syluru Podola Polskiego. Prace PIG t. I, 1924
2. Kilka uwag o dyluwialnym zlodowaceniu Tomoru w południowej Albanii. PTG 1924
3. O zastoisku Widawskim. PIG, zesz. 3 - 4, PIG t. II, 1924
4. Warstwy kordatowe i glaukonitowe w Wieluniu i Lipniu w pasmie Krakowsko-Wieluńskim, t. II, PIG 1924
- 1926 r. 5. *Aspidoceras acanthicus* w Trojanowie pod Kaliszem. Spraw. PIG, t. III, zesz. 3 - 4, 1926
- 1930 r. 6. Tymczasowa notatka o postglacjalnym torfowisku w Konopiskach na SW od Częstochowy. PTG 1930
7. *Zamites Gigas* var. *Feneonis* L. et Hutton z górnego Sekwanu z Sulejowa koło Piotrkowa, 1930
8. Badania nad dyluwium województwa łódzkiego, cz. I, PTG, t. II, 1930
9. On the preglacial and glacial and interglacial formatial on the area of Midle Warta, Widawka and Prosna, PTG, t. VI, 1930
- 1932 r. 10. Przyczynek do znajomości utworów górnojurajskich pasma Krakowsko-Wieluńskiego i środkowej Widawki. PTG 1932
11. Wapień alveolinowy z Cuka-Kunors w środkowej Albanii. PTG 1932
12. Zur Kenntniss des diluviums im süd-westlichem Mittelpolen, PTG, t. I, 1932

1935 r. 13. Budowa i dzieje geologiczne okolic Częstochowy.
Ziemia Częstochowska, t. I, 1935

1947 r. Wykaz prac drukowanych w Polskiej Akademii Umiejęt-
ności

14. Diluvial rocks in the regions of Tarnów, Grabiny, Szczucin, Mielec, Kolbuszowa, Szczepanowice, and Baranów Sandomierski (maps: Pilzno, Tarnów, Stopnica, Mielec). Wykaz prac z działu nauk mat.-przyr. PAU 1947
15. Geological constitution of Central Albania between Tirana, Elbasan and Berat. Wykaz prac z działu nauk mat.-przyr. PAU 1947
16. Fauna of the Palaeogene and Neogene Flysh of Central Albania (Tirana-Barat). Wykaz prac z działu nauk przyr.-mat. PAU 1947.
17. The geologic constitution of the newly discovered Jurassic ore-bearing basin and of the tertiary lignite basin in the region of Wielun (district of Łódź). Wykaz prac z działu nauk mat.-przyr. PAU 1947
18. The Albian, Cenomanian, and Turonian on the Eastern slope of the Kraków-Wielun Ridge between Sygątka and Kłobukowice on the Warta. Wykaz prac z działu nauk mat.-przyr. PAU 1947
19. The Albian, Cenomanian, and Turonian of the Western slope of the Małogoszcz Ridge between Dobromierz (S of Przedborze) and Małogoszcz. Wykaz prac z działu nauk mat.-przyr. PAU 1947
20. Diluvial rocks in the area of Częstochowa, Ko-

niecpol, Włoszczowa and Małogoszcz. Wykaz prac z działu nauk mat.-przyr. PAU 1947

21. Geological maps in the scale 1 : 100 000, sheets: Częstochowa, Konięcpol, Włoszczowa (SW), Woźniki (NE), Tarnów, Mielec and Stopnica (SE). Wykaz prac z działu nauk mat.-przyr. PAU 1947

1949 r. 22. Premik i Mochnecki - Mapa geologiczna Polski I wyd. 1949

1951 r. 23. Premik i Mochnecki - Mapa geologiczna Polski II wyd. 1951